

فریب مریخی (Mars hoax)

فریب مریخی شوخی گمراه‌کننده آنلاینی است که از سال ۲۰۰۳ در قالب ایمیلی با این محتوا که قرار است در ۲۷ آگوست یا پنجم شهریور مریخ در آسمان شب زمین به اندازه ماه دیده شود، در میان کاربران اینترنت دست به دست می‌شود.

فریب مریخی شوخی گمراه‌کننده آنلاینی است که از سال ۲۰۰۳ در قالب ایمیلی با این محتوا که قرار است در ۲۷ آگوست یا پنجم شهریور مریخ در آسمان شب زمین به اندازه ماه دیده شود، در میان کاربران اینترنت دست به دست می‌شود.

این شوخی گمراه‌کننده از آن سال به بعد هر سال تکرار شد و هنوز هم ادامه دارد و ظاهراً پایانی برای آن متصور نیست. هر سال بسیاری از افراد این فریب را باور می‌کنند و با اشتیاق برای یکدیگر تعریف کرده و از یکدیگر برای تماشای این رویداد عظیم نهم، دهم، دهمت، می‌کنند.

این اشتباه که اکنون به شایعه‌ای آنلاین تبدیل شده، در تفسیر نادرست و بزرگنمایی پدیده‌ای نجومی ریشه دارد که در سال ۲۰۰۳ رخ داد: در ۲۷ آگوست سال ۲۰۰۳ سیاره مریخ تنها ۳۰ کیلومتر به زمین نزدیک‌تر شد. شاید با دانستن اینکه نزدیک‌ترین فاصله مریخ تا زمین تقریباً ۵۴.۶ میلیون کیلومتر و دورترین فاصله آن ۴۰۱ میلیون کیلومتر است، ۳۱ کیلومتر در نظر ناچیزت باشد. میانگین فاصله زمین تا ماه ۳۸۴ هزار کیلومتر است.

نکته قابل توجه دیگر این است که در آن تاریخ مریخ به نزدیک‌ترین فاصله خود به زمین طی دوره‌ای ۶۰ هزار ساله می‌رسید. به سان، دنگ، آخن باری که مریخ به چنین فاصله نزدیکی از زمین می‌رسید به دوران پیش از میلاد مسیح بازمی‌گردد. بنشهاد، شاعه

زمین و مریخ هر دو مدارهایی بیضوی به دور خورشید دارند. بر اساس طبیعت قانون‌های فیزیکی، فاصله این دو سیاره نسبت به هم به صورت دوره‌ای تغییر پیدا می‌کند، گاه بسیار از هم دور می‌شوند و گاه بسیار نزدیک. این نوسانات فاصله‌ای به دلیل منحن، نه‌د، مدارها، ده‌سایه به شدت متغیر بوده و هر ۷۸۰ سال یکبار رخ می‌دهد.

متن، ایمی، که در سال ۲۰۰۳ آغاز شد، شاعه آنلاب، شد از اب، قاء، است: قرار است سیاره سرخ دیدنی‌شود! این ماه و ماه آینده زمین و مریخ در نزدیک‌ترین فاصله خود از یکدیگر قرار خواهند گرفت و شاید تکرار دوباره این رویداد در سال ۲۲۸۷ باشد. به دلیل وجود کشش‌های گرانشی سیاره مشتری روی مریخ و ایجاد نوساناتی در مدار این سیاره، اخترشناسان از این موضوع اطمینان دارند که مریخ تا پنج هزار سال دیگر به این فاصله نزدیک از زمین نخواهد رسید، اما ممکن است تا ۶۰ هزار سال دیگر نیز این رویداد تکرار نشود. این تقابل در تاریخ ۲۷ آگوست رخ خواهد داد، زمانی که مریخ به فاصله ۵۵ میلیون و ۷۶۳ هزار و ۱۰۸ کیلومتری از زمین خواهد رسید و در کنار ماه به درخشان‌ترین جرم آسمانی شب تبدیل خواهد شد. مریخ در این زمان ۷۵ بار بزرگتر دیده خواهد شد. در این تاریخ مریخ در چشم غیرمسلح به بزرگی ماه کامل دیده خواهد شد. موقعیتیابی مریخ در این تاریخ ساده‌است. در پایان ماه آگوست، زمانی که دو سیاره در نزدیک‌ترین فاصله از یکدیگر قرار گرفته‌اند، مریخ ساعت ۱۲:۳۰ بامداد به بلندترین موقعیت خود در آسمان رسیده و در این زمان است که انسان یکی از تاریخی‌ترین رویدادهای نجومی را به چشم خواهد دید که هیچ‌یک از انسان‌هایی که امروز زنده هستند، به اندازه‌ای زنده نخواهند بود که دوباره آن را به چشم ببینند.

بزرگنمایی ۷۵ برابر نکته‌ای بود که گروهی از کاربران را به اشتباه انداخت تا باور کنند قرار است ماه و مریخ به یک اندازه در آسمان دیده شوند، اما نکته اینجاست که جمله‌ای که حاوی این عبارت بوده‌است، به صورت ناقص در این ایمیل استفاده شده‌است. جمله اصلی این است: مریخ با بزرگنمایی ۷۵ برابر هم اندازه ماه کامل دیده خواهد شد؛ و تنها بخشی از این جمله در ایمیل استفاده شده‌است، از این رو گروهی باور کردند که قرار است مریخ و ماه به یک اندازه دیده شوند، درحالی که منظور سام اب، است که اگر مریخ با ۷۵ برابر بزرگنمایی، کنه، ابعادش، باب با ماه کامل، خواهد شد که بزرگنمایی، نشده‌است. از نظر علمی، مریخ هرگز نمی‌تواند بزرگتر از یک نقطه کوچک درخشان در آسمان زمین دیده شود. اگر مریخ به بزرگی ماه دیده شود، آثار گرانشی و جزر و مدی آن روی زمین می‌تواند ویرانگر باشد. قطر مریخ دو برابر ماه است و جرم آن ۹ بار بیشتر از ماه، به همین منوال اگر در فاصله‌ای برابر ماه از زمین قرار بگیرد عوارض گرانشی آن نیز باید چندین برابر بیشتر از ماه شود. از سویی دیگر، میانگین فاصله مریخ تا زمین ۲۲۵ میلیون کیلومتر و فاصله ماه تا زمین ۳۸۴ هزار و ۴۰۰ کیلومتر تخمین زده شده‌است. مقایسه چشم، اب، فهاصا، نه، نه‌اند، اب، شاعه کاسا، باشد.

با این‌همه تکرار این ایمیل در شکل‌های دیگر همچنان ادامه یافت و افزوده شدن تصویری ساختگی از دو ماه در آسمان زمین به شدت آن دام، زد.

امسال در تاریخ ۲۷ آگوست ماه نیز به نفي این شایعه کمک کرده و به شکل یک هلال باریک در آسمان دیده خواهد شد، و مریخ نیز در نزدیک‌ترین فاصله‌اش از زمین قرار نخواهد داشت، نه در ۲۷ آگوست ۲۰۱۴ و نه در هیچ روز دیگری از سال ۲۰۱۴، در حقیقت مریخ تا ۲۸ آگوست سال ۲۲۸۷ به فاصله‌ای که در سال ۲۰۰۳ از زمین قرار گرفته بود نخواهد رسید.